

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

TÁJÉKOZTATÓ

Az élelmiszerek reklámozásával
összefüggő, az **egészségre**,
a **tápanyag-összetételre** és
a **gyógyhatásra** vonatkozó
állítások szabályozásáról

2026. március

Tartalom

I.	Bevezetés	3
II.	Alapfogalmak.....	4
II.1.	Élelmiszer	4
II.2.	Étrend-kiegészítő	4
II.3.	Állítás.....	4
II.4.	Kereskedelmi gyakorlat.....	4
II.5.	Tápanyag és egyéb anyag	4
III.	Melyek az élelmiszerekkel kapcsolatos kereskedelmi gyakorlatra irányadó általános szabályok?	5
III.1.	Mikor minősül megtévesztőnek az élelmiszerekkel kapcsolatos kereskedelmi gyakorlat? ..	5
III.2.	Milyen jellemzői lehetnek az élelmiszereknek?.....	5
III.3.	Milyen típusú kereskedelmi gyakorlatra terjed ki a szabályozás?	5
IV.	Élelmiszerekre vonatkozó állítástípusok	7
IV.1.	Egészségre vonatkozó állítások	7
IV.1.1.	Mi minősül egészségre vonatkozó állításnak?	7
IV.1.2.	Milyen típusú egészségre vonatkozó állítások különböztethetők meg?.....	7
IV.1.3.	Milyen egészségre vonatkozó állításokat lehet jogszerűen tenni?	8
IV.1.3.1.	Funkcionális egészségre vonatkozó állítások	8
IV.1.3.2.	Általános egészségre vonatkozó állítások.....	12
IV.1.3.3.	Betegségek kockázatának csökkentésével, valamint a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos egészségre vonatkozó állítások	13
IV.2.	Gyógyhatásra vonatkozó állítások	14
IV.2.1.	Mi minősül gyógyhatásra vonatkozó állításnak?	14
IV.2.2.	Lehet gyógyhatásra vonatkozó állításokat jogszerűen tenni?	14
IV.3.	Tápanyag-összetételre vonatkozó állítások.....	15
IV.3.1.	Mi minősül tápanyag-összetételre vonatkozó állításnak?	15
IV.3.2.	Milyen tápanyag-összetételre vonatkozó állításokat lehet jogszerűen tenni?.....	15
V.	Ki viseli a felelősséget a jogsértő kereskedelmi gyakorlatért?	16
VI.	Összegzés	17
	Melléklet	18

I. Bevezetés

1. Gazdasági Versenyhivatal (GVH) észlelte, hogy bevett gyakorlatnak számít az élelmiszerek, és különösen az étrend-kiegészítők forgalmazása és reklámozása során olyan állítások megfogalmazása és alkalmazása, amelyek az adott termék vagy annak összetevője, tápanyagtartalma kapcsán azok emberi szervezetre gyakorolt esetleges hatásaira utal. Bár önmagában nem tilos az ilyen állításokat tartalmazó kereskedelmi kommunikáció, a hatályos jogi szabályozás számos korlátot fogalmaz meg, amelyet e termékek népszerűsítése során figyelembe kell venni.
2. Jelen tájékoztatóval a GVH ahhoz kíván segítséget nyújtani, hogy a kereskedelmi kommunikáció, marketing-kommunikációs tevékenység tervezése és közzététele során milyen szempontokat érdemes szem előtt tartania a vállalkozásoknak a jogsértés elkerülése érdekében. A GVH célja az élelmiszerekkel kapcsolatos jövőbeli piaci és kereskedelmi gyakorlat alakításának minél hatékonyabb támogatása a jogszerű, tisztességes kereskedelmi gyakorlatok előmozdításával az érintett fogyasztói kör tudatosságának növelése mellett.
3. A jelen tájékoztatóban foglalt információk nem tekinthetők konkrét ügyben adott jogi tanácsadásnak és nem értékelhetőek jogi szakvéleményként sem. A tájékoztató a közzétételének időpontjában hatályos jogszabályokkal összhangban, így a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvénnyel (a továbbiakban: Fttv.) és az élelmiszerek tekintetében irányadó ágazati rendelkezésekkel, különösen a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU rendelettel (a továbbiakban: 1169/2011/EU rendelet) összhangban megfogalmazott ajánlásokat jelenít meg
4. **A jelen tájékoztató a kizárólag GVH hatáskörébe tartozó, a GVH által vizsgálható kereskedelmi kommunikációkkal kapcsolatos szabályozási környezet ismertetésére terjed ki!**
5. Ugyanakkor kiemelendő, hogy egyéb jogszabályok is alkalmazandók a témában, amelyre a jelen iránymutatás nem tér ki.

II. Alapfogalmak

II.1. Élelmiszer

6. Az élelmiszer minden olyan feldolgozott, részben feldolgozott vagy feldolgozatlan anyagot, vagy terméket jelent, amelyet emberi fogyasztásra szánnak, illetve amelyet várhatóan emberek fogyasztanak el.¹
7. Az élelmiszereken belül különböző kategóriákat különböztethetünk meg, amelyek közül a legnagyobb csoportot az ún. általános közfogyasztásra készült élelmiszerek adják. Kiemelést érdemelnek **az étrend-kiegészítők**, amely termékeket csak akkor lehet forgalmazni, ha azokat a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központhoz (a továbbiakban: NNGYK) bejelentették.
8. Számos élelmiszer kategóriára további speciális szabályok alkalmazandóak (pl. anyatej-helyettesítő és anyatej-kiegészítő tápszer; speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerek; testtömeg-szabályozás céljára szolgáló, teljes napi étrendet helyettesítő élelmiszerek), amelyek azonban nem tartoznak jelen tájékoztató szűken vett tárgyához.

II.2. Étrend-kiegészítő

9. Étrend-kiegészítőnek minősül a hagyományos étrend kiegészítését szolgáló olyan élelmiszer, amely koncentrált formában tartalmaz tápanyagokat vagy egyéb táplálkozási vagy élettani hatással rendelkező anyagokat, egyenként vagy kombináltan; adagolt vagy adagolható formában kerül forgalomba (például kapszula, pasztilla, tableta, port tartalmazó tasak, adagolható por, ampulla, csepegtető üveg vagy más hasonló por-, illetve folyadékforma), amely alkalmas kis mennyiség adagolására.²

II.3. Állítás

10. Minden olyan közlés, vagy ábrázolás – beleértve a képi, grafikus, vagy jelképes elemeket – amely kijelenti, sugallja, vagy sejteti, hogy az élelmiszer különleges jellemzőkkel rendelkezik.³

II.4. Kereskedelmi gyakorlat

11. A vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek a termék fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja.⁴

II.5. Tápanyag és egyéb anyag⁵

12. Tápanyagnak minősül a 1169/2011/EU rendelet XIII. melléklete A. részének 1. pontjában felsorolt fehérje, szénhidrát, zsír, rost, nátrium, vitamin és ásványi anyag, és a valamely ezen kategóriába tartozó vagy azok alkotórészét képező anyagok.
13. Egyéb anyagnak minősül a tápanyagon kívüli olyan anyag, amely táplálkozási vagy élettani hatással rendelkezik.

¹ Lásd az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről szóló 178/2002/EK rendelet 2. cikkét.

² Az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV. 26.) ESzCsM rendelet 2. § a) pont.

³ Az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK rendelet (a továbbiakban: 1924/2006/EK rendelet) 2. cikk (2) bekezdés 1. pont.

⁴ Fttv. 2. § d) pont.

⁵ 1924/2006/EK rendelet 2. cikk (2) bekezdés 2. és 3. pont.

III. Melyek az élelmiszerekkel kapcsolatos kereskedelmi gyakorlatra irányadó általános szabályok?

14. Az élelmiszerekkel kapcsolatos kereskedelmi gyakorlat nem lehet megtévesztő. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásnak mindig pontosnak, egyértelműnek és a fogyasztók számára könnyen érthetőnek kell lennie.

15. Az élelmiszerekkel kapcsolatos kereskedelmi gyakorlat nem tulajdoníthat az élelmiszereknek emberi betegségek megelőzésére, kezelésére vagy gyógyítására vonatkozó tulajdonságokat, és nem is utalhat ilyen tulajdonságokra!⁶

III.1. Mikor minősül megtévesztőnek az étel-miszerrel kapcsolatos kereskedelmi gyakorlat?

16. Megtévesztőnek minősül a kereskedelmi kommunikáció, ha

- az étel-miszer valamely jellemzője tekintetében megtévesztő; vagy
- az étel-miszert olyan hatással vagy tulajdonsággal ruházza fel, amellyel az nem rendelkezik; vagy
- azt sugallja, hogy az étel-miszer különleges tulajdonságokkal rendelkezik, ha a szóban forgó tulajdonságokkal minden hasonló étel-miszer rendelkezik, különösen bizonyos összetevők és/vagy tápanyagok jelenlétének vagy hiányának kifejezett kiemelésével; vagy
- a termék megjelenése, a leírás vagy a képi ábrázolások a fogyasztó számára egy bizonyos étel-miszer vagy összetevő jelenlétét sugallják, noha valójában az étel-miszer egyik természetes alkotóelemét vagy szokásosan felhasznált összetevőjét más alkotóelemmel, illetve összetevővel helyettesítették.⁷

III.2. Milyen jellemzői lehetnek az étel-miszereknek?

17. Az étel-miszereknek számos jellemzője lehet, így például: jellege, azonossága, tulajdonságai, összetétele, mennyisége, eltarthatósága, származási országa vagy eredetének helye, előállításának vagy termelésének módja.

III.3. Milyen típusú kereskedelmi gyakorlatra terjed ki a szabályozás?

18. A feni szabályok széles körben alkalmazandók, mert kiterjednek az étel-miszer

- címkéjére, vagy kísérő dokumentumára;
- csomagolására;
- megjelenítésére (formája, elrendezése, kiállításának kellékei);
- azon védjegyekre, márkanevekre, fantázianevekre, amelyek étel-miszerre vonatkozó, tápanyag-összetételre vagy egészségre vonatkozó állításként értelmezhetők;
- reklámozásra;

⁶ Természetes ásványvizek és a különleges táplálkozási célú étel-miszerek esetén figyelembe kell venni a vonatkozó uniós jogi rendelkezéseket is.

⁷ 1169/2011. EU rendelet 7. cikk (1) bekezdés a-d) pontok.

- bármilyen eszközre – beleértve a modern technológiai eszközöket vagy a szóbeli közlést – segítségével a végső fogyasztó számára elérhetővé tett információra,⁸ és
- bármilyen olyan magatartásra, amely a termék fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban áll.

Példák kereskedelmi gyakorlatokra:

- TV-ben, rádióban újságban megjelenő reklámok, szórólapok, postai és elektronikus hírlevelek,
- online hirdetések (pl. bannerek honlapokon, Facebook/YouTube hirdetés, Google Ads),
- közösségi média bejegyzés (szöveges, képi vagy videós, és ezek kombinációja) akkor is, ha a nem maga a vállalkozás teszi közzé a saját márkoldalán, hanem más személy (pl. influenszer) teszi közzé bármilyen ellentételezés fejében,
- webáruházban, mobilalkalmazásban megjelenített tájékoztatás,
- személyes tájékoztatások – többek között eseményeken (üzletben vagy üzlethelyiségen kívül, pl. úgynevezett termékbemutatón, „egészségnap” keretében) és
- a vállalkozás által bármilyen csatornán megosztott fogyasztói vélemények is.

⁸ 1169/2011/EK rendelet 2. cikk (2) bekezdés a) pont.

IV. Élelmiszerekre vonatkozó állítástípusok

19. Jelen tájékoztató három féle állítástípussal kapcsolatban fejteti ki a kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó tudnivalókat, ezek

- az egészségre,
- a gyógyhatásra, és
- a tápanyag-összetételre

vonatkozó állítások.

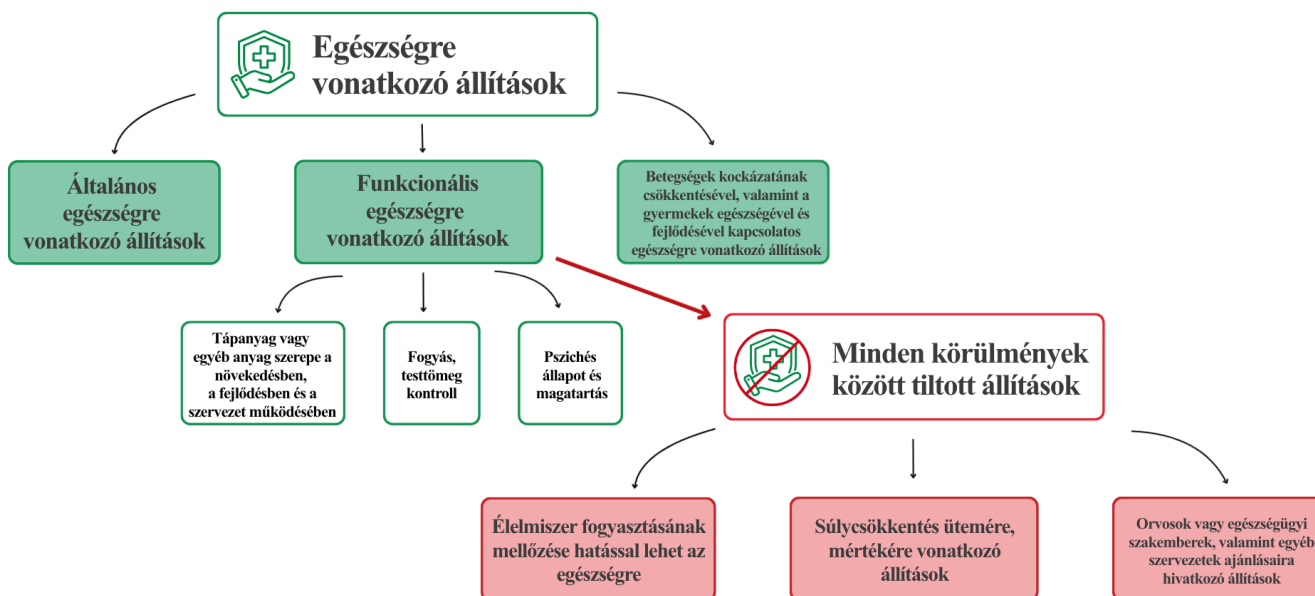
IV.1. Egészségre vonatkozó állítások

IV.1.1. Mi minősül egészségre vonatkozó állításnak?

20. Egészségre vonatkozó állítás bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott *élelmiszer*, *élelmiszercsoport* vagy annak valamely *alkotóeleme* és az *egészség között összefüggés van*.⁹

IV.1.2. Milyen típusú egészségre vonatkozó állítások különböztethetőek meg?

21. Az egyes állítástípusok megkülönböztetésének azért van jelentősége, mert eltérő felételek mellett lehet a kereskedelmi kommunikációban alkalmazni őket. Az állítástípusokat az alábbi ábra szemlélteti:

⁹ 1924/2006/EK rendelet 2. cikk 5. pontja.

IV.1.3. Milyen egészségre vonatkozó állításokat lehet jogszerűen tenni?

22. Az ágazati szabályok szerint csak megfelelően bizonyított állításokat lehet tenni. A 1924/2006/EK rendelet kötött bizonyítási rendet határoz meg a tekintetben, hogy milyen esetben lehet jogszerűen egészségre vonatkozó állításokat megfogalmazni élelmiszerek esetében.
23. A következőkben az egyes egészségre vonatkozó állítástípusokat külön-külön mutatjuk be, egyenként kitérve arra, hogy azok milyen feltételekkel alkalmazhatóak jogszerűen.

IV.1.3.1. Funkcionális egészségre vonatkozó állítások

24. A funkcionális egészségre vonatkozó állítások azokat az élelmiszerekkel kapcsolatos egészségre vonatkozó állításokat takarják, amelyek *nem a betegségek kockázatának csökkentésével, illetve a gyermekek fejlődésével és egészségével* kapcsolatosak.¹⁰ Az ilyen típusú állításokat három további alkategóriába lehet sorolni, amelyeket az alábbiakban mutatunk be néhány jogszerűen használható¹¹ példával együtt:

Például:

1) Tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében:

- „A fehérje hozzájárul az izomtömeg növekedéséhez.”
- „A B12-vitamin hozzájárul az immunrendszer normál működéséhez.”
- „A glükomannán hozzájárul a vér normál koleszterinszintjének fenntartásához.”

2) Pszichés állapot és magatartás:

- „A B12-vitamin hozzájárul a normál pszichológiai funkció fenntartásához.”

3) Fogyás, testtömeg kontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzés növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése:

- „A glükomannán a csökkentett energiatartalmú étrend keretein belül hozzájárul a testtömeg csökkenéséhez.”

25. Fontos kiemelni, hogy a funkcionális egészségre vonatkozó állítások nem kizárólag valamely *anyag*, hanem valamely *élelmiszer* vagy *élelmiszercsoport* tekintetében is alkalmazhatók.

Például:¹²

- „A cukormentes rágógumi segít csökkenteni a szájszárazságot.”
- „A csökkentett energiatartalmú étrend napi két étkezésének étkezéshelyettesítő élelmiszerekkel való helyettesítése hozzájárul a testtömeg csökkentéséhez.”

¹⁰ 1924/2006/EK rendelet 13. cikk.

¹¹ A nem a betegségek kockázatának csökkentését, illetve a gyermekek fejlődését és egészségét érintő, élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó, engedélyezett állítások jegyzékének megállapításáról 432/2012/EU rendelet (a továbbiakban: 432/2012/EU rendelet) melléklete alapján.

¹² A 432/2012/EU rendelet melléklete alapján.

26. Lehetséges az is, hogy egyes vállalkozások úgynevezett *termék-specifikus* egészségre vonatkozó állítást alkalmaznak.

Például:

„A [xy elnevezésű, A-vitamin tartalmú] termék hozzájárul az immunrendszer normál működéséhez.”

IV.1.3.1.1. Milyen állításokat tilos tenni?

27. **Minden körülmények között tiltott** az a funkcionális egészségre vonatkozó állítás, amely
- azt sugallja, hogy az élelmiszer *fogyasztásának mellőzése hatással lehet az egészségre*; vagy
 - a *súlycsökkenés ütemére vagy mértékére utal*; vagy
 - amely *egyes orvosok vagy egészségügyi szakemberek, valamint egyéb szervezetek ajánlásaira* hivatkozik.
28. Fontos hangsúlyozni, hogy az utóbbi, ajánlásokra vonatkozó szabály megítélése esetén nem annak van jelentősége, hogy a megjelenített személy valóban egészségügyi szakember-e, valóban egészségügyi tevékenységet végez-e, hanem annak, hogy a fogyasztók egészségügyi szakemberként tekintenek-e az adott személyre (pl. „dr.” előtaggal publikál egészségügyi témában, vagy fehér köpenyben jelenik meg a kommunikációban).

Példák orvosok vagy egészségügyi szakemberek, valamint egyéb szervezetek ajánlásaira:

- Tiltott ajánlás lehet, ha a kereskedelmi kommunikációban az látszik, hogy egy egészségügyi szakember elfogad egy tevékenységéhez, működéséhez közvetlenül kapcsolódó étrend-kiegészítőt adományként, ha nem teszi egyértelművé, hogy az nem minősül a részéről a termék ajánlásának vagy hatékonyságának elfogadásának.
- Tiltott ajánlásnak minősül, ha egy egészségügyi szakember nem pusztán valamely összetevővel vagy általánosságban kifejtett szakmai álláspontjával jelenik meg a kommunikációban, hanem mindezt az adott termékkel összefüggésben teszi és különösen akkor, ha valamiféle tanácsadóként, (márka- vagy jótékonysági) nagykövetként szerepel, hiszen ez azt jelenti, hogy nem semleges, szakmai véleménye „szükségyszerűen” kedvező a termékről.

IV.1.3.1.2. A bizonyítási rendszer alapjai

29. A fentebb leírtak szerint csak megfelelően bizonyított állítások tehetők. A bizonyítási rend azon alapszik, hogy – meghatározott *kivételekkel* – kizárólag az **Európai Bizottság által engedélyezett állítás használható**. Az Európai Bizottság olyan esetben engedélyezi a használatot, ha az általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokkal alátámasztott és az a fogyasztók számára jól érthető.
30. A **bizonyítási rendszer** megértéséhez az alábbi fogalmakat és kérdést érdemes tisztázni:
- a. mi az a közösségi (bizottsági) lista,
 - b. mi az a konszolidált (EFSA-) lista,
 - c. mi az a függő állítás és mi a jelentősége,

d. az engedélyezett állítások alkalmazásának milyen mennyiségi feltételei vannak?

a. Mi az a közösségi (bizottsági) lista és hol érhető el?

31. Az Európai Bizottság által engedélyezett állítások gyűjteményét a szakzsargon **közösségi (bizottsági) listának** hívja. Jelen tájékoztató kiadásának időpontjában 269 engedélyezett állítás szerepel a listán. A közösségi listát hivatalosan a 432/2012/EU rendelet melléklete tartalmazza, de az interneten [interaktív adatbázisként elérhető az Európai Bizottság nyilvántartása](#) („közösségi nyilvántartás”) is, amely egyaránt tartalmazza az engedélyezett, illetve elutasított állításokat.
32. Ezen kívül *termék-specifikus állítások* esetén van lehetőség *egyedi kérelemmel* élni az Európai Bizottság felé, amelyekről az Európai Bizottság külön döntést hoz. A folyamatban lévő kérelmekről lehet tájékozódni a Európai [Bizottság erre dedikált weboldalán](#).
33. Fontos, hogy a közösségi lista nem egy statikus, hanem egy dinamikus lista. Amennyiben ugyanis az Európai Bizottság egy újabb állítást fogad el, az bekerül a közösségi listába (vagyis a közösségi lista folyamatosan bővül).

Például:

- a Bizottság a 2013. június 11-i (EU) 536/2013/EU *rendelettel* többek között a fruktózra vonatkozóan alkalmazható állítást engedélyezett, melyre figyelemmel a 432/2012/EU rendelet módosításáról rendelkezett;
- a Bizottság a 2016. augusztus 24-i (EU) 2016/1413 *rendelettel* a testtömegszabályozás céljára szolgáló két állítást engedélyezett, melyre figyelemmel a 432/2012/EU rendelet módosításáról rendelkezett

b. Mi az a konszolidált (EFSA-) lista és hol érhető el?

34. Az engedélyezésre a kérelmet a vállalkozások a tagállami kijelölt hatóságokon¹³ keresztül nyújthatják be, amely kérelmek először az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatósághoz (EFSA) kerülnek, amely az állítással kapcsolatos véleményével együtt továbbítja azt az Európai Bizottságnak.
35. Az engedélyezésen alapuló rendszert bevezető 1924/2006/EK rendelet előírta a tagállamok számára, hogy 2008. január 31-ig bocsátsák rendelkezésükre a saját területükön használt funkcionális egészségre vonatkozó állításokat. A tagállamok által benyújtott állítások szűrését és összerendezését az EFSA végezte el, melynek eredményeként létrejött egy 4 637 elemet tartalmazó lista, az úgynevezett **konszolidált (EFSA-) lista**. A lezárt konszolidált (EFSA-) listát ezen a linken lehet elérni: <http://www.efsa.europa.eu/en/topics/topic/article13>

c. Mi az a függő állítás és mi a jelentősége?

36. Különleges a helyzete az ún. „**függő állításoknak**”. Ezek azok az állítások, amelyek
- olyan funkcionális egészségre vonatkozó állítások, amelyek arról tesznek említést, hogy valamely tápanyagnak vagy egyéb anyagnak mi a szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében;
 - a lezárt konszolidált (EFSA-) listán találhatóak, és

¹³ Magyarország esetében ez a hatóság a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ (NNGYK).

- amelyről az Európai Bizottság még nem döntött.

37. Az ilyen állításokat egy ún. *átmeneti rendelkezés* alapján az élelmiszervállalkozók **saját felelősségükre használhatják**. Jelen tájékoztató kiadásakor függő állítások között lényegében már csak gyógynövényekkel kapcsolatos állítások szerepelnek.

Mit jelent a „saját felelősségre használható” kitétel?

Amíg az Európai Bizottság nem dönt ezekről a függő állításokról, addig a hatóságok nem állapíthatnak meg jogsértést ezen állítások használata miatt.

Ha egy ilyen állítást az Európai Bizottság utóbb nem engedélyez, akkor az Európai Bizottság döntését követően megállapíthatóvá válik, hogy az állítás alkalmazása a közzétételétől kezdődően (visszamenőlegesen) jogszerűtlennek minősült.

Ugyanakkor, ha a konszolidált listán lévő függő állítást az Európai Bizottság utóbb elfogadta, és az alkalmazása során a közzétevője az alkalmazási feltételeknek is eleget tett, úgy megállapítható lesz, hogy a vállalkozás azt mindvégig jogszerűen használta.

38. A 2008. január 31-e után felvetődő, újonnan felfedezett tudományos bizonyítékokon alapuló állítások már nem kerültek/nem kerülnek fel a lezárt EFSA-listára, így azokat saját felelősségre sem lehet alkalmazni addig, amíg az Európai Bizottság nem dönt róluk.

d. Az engedélyezett állítások alkalmazásának milyen mennyiségi feltételei vannak?

39. Mind az engedélyezett állítások, mind a függő állítások esetében adott egy mennyiségi feltétel, vagyis az, hogy legalább mennyit kell tartalmaznia a terméknek az adott tápanyagból vagy anyagból, amelyre tekintettel az állítást teszik. Az engedélyezett állítás, illetve a függő állítás (saját felelősségre) csak akkor használható jogszerűen, ha az adott termékben a tápanyag vagy anyag eléri a feltételben megadott értéket/mennyiséget.

Például:

Tápanyag, anyag, élelmiszer vagy élelmiszercsoport	Állítás	Az állítás alkalmazásának feltételei
Aktív szén	Az aktív szén részt vesz az étkezést követő túlzott bélgázképződés csökkentésében.	Az állítás csak olyan élelmiszer esetében alkalmazható, amely adagonként 1 g aktív szenet tartalmaz. Ahhoz, hogy az állítást fel lehessen tüntetni, a fogyasztót tájékoztatni kell arról, hogy a kedvező hatás úgy érhető el, ha 1 g-ot legalább 30 perccel az étkezés előtt, 1 g-ot pedig röviddel utána fogyaszt el.
Árparost	Az árparost fogyasztása hozzájárul a széklet mennyiségének növeléséhez.	Az állítás csak olyan élelmiszer esetében alkalmazható, amely az 1924/2006/EK rendelet mellékletében felsorolt ÉLELMI ROSTBAN GAZDAG állítás szerint élelmi rostban gazdag.

IV.1.3.1.3. Milyen feltételekkel tehetők funkcionális egészségre vonatkozó állítások?

40. Az alábbi összefoglaló táblázat mutatja be azt, hogy a funkcionális egészségre vonatkozó állítások egyes alkategóriái milyen feltételekkel tehetők:

Alkategória	Alkalmazhatóság felételei
Tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében	<ul style="list-style-type: none"> Az Európai Bizottság által engedélyezett állítás és megfelelő mennyiség található a termékben az anyagból. <p>vagy</p> <ul style="list-style-type: none"> Függő állításként szerepel a lezárt EFSA-listán és megfelelő mennyiség található a termékben az anyagból (saját felelőségre!).
<ul style="list-style-type: none"> Pszichés állapot és magatartás Fogyás, testtömeg kontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzés növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése 	Az Európai Bizottság által engedélyezett állítás és megfelelő mennyiség található a termékben az anyagból.
<ul style="list-style-type: none"> azt sugallja, hogy az ételkészítés fogyasztásának mellőzése hatással lehet az egészségre; a súlycsökkenés ütemére vagy mértékére utal; egyedül orvosi vagy egészségügyi szakemberek, valamint egyéb szervezetek ajánlásaira hivatkozik 	Nincs, mert minden körülmények között tilos!

IV.1.3.2. Általános egészségre vonatkozó állítások

41. Általános egészségre vonatkozó állításról akkor beszélhetünk, ha egy ételkészítésnek, illetve az abban szereplő tápanyagnak *általában* az egészségre vagy a jó közérzetre gyakorolt hatásaira hivatkoznak.

Például:

- „A [terméknév] termékkel az egészség szolgálatában!”
- „Gondolkodj élesebben, cselekedj okosabban! Szellemi teljesítmény, fizikai állóképesség”.

42. Mivel az általános egészségre vonatkozó állítások jellegüknél fogva nem tartalmaznak konkrét hatásállítást, így ezen állítások **csak akkor használhatók jogszerűen, ha azokat egy konkrét, az Európai Bizottság által engedélyezett funkcionális állítás kíséri.**

IV.1.3.3 Betegségek kockázatának csökkentésével, valamint a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos egészségre vonatkozó állítások

43. A *betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítás* bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme jelentősen csökkenti bármely emberi betegség kialakulásának kockázati tényezőjét.¹⁴
44. Vagyis az ilyen típusú állítás nem az adott betegség, hanem annak kockázati tényezőjének csökkentésére utal, és ez az állítás megfogalmazásában is megjelenik.

Például:

„Az árpa-béta-glükán bizonyítottan csökkenti a vér koleszterinszintjét. A magas koleszterinszint a szívkoszorúér-betegség kialakulásában kockázati tényező.”¹⁵

45. A *gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos egészségre vonatkozó állítások* közé az alábbi állítások tartoznak:¹⁶
- Kizárólag a gyermekek fejlődésére és egészségére vonatkozó állítások, amelyek tudományos megalapozottsága csak gyermekekre vonatkozik. Ebben az esetben a tudományos megalapozottság a gyermekekkel végzett vizsgálatok során nyert adatokon nyugszik.
 - A 2006/141/EK irányelvben és a 2006/125/EK irányelvben meghatározott, kizárólag gyermekeknek szánt termékeken, például a tápszereken, a feldolgozott gabonaalapú élelmiszereken és bébiételeken alapuló, egészségre vonatkozó állítások.

Például:

„A kalcium szükséges a gyermekek normál növekedéséhez és fejlődéséhez.”¹⁷

46. Ezen állítástípusok **csak akkor alkalmazhatóak jogszerűen, ha azokat az Európai Bizottság engedélyezte és ha az adott termékben a tápanyag vagy anyag eléri a feltételben megadott értéket/mennyiséget.**

¹⁴ 1924/2006/EK Rendelet 2. cikk 6. pont.

¹⁵ Az élelmiszerekkel kapcsolatos, betegségek kockázatának csökkentésére utaló egészségre vonatkozó állítások engedélyezéséről szóló 1048/2012/EU rendelet.

¹⁶ [Guidance on the implementation of regulation no.1924/2006 on Nutrition and health claims made on foods Conclusions of the standing committee on the food chain and Animal health.](#)

¹⁷ Az élelmiszerekkel kapcsolatos, a betegségek kockázatának csökkentéséről, illetve a gyermekek fejlődéséről és egészségéről szóló, egészségre vonatkozó egyes állítások engedélyezéséről, illetve engedélyezésének elutasításáról szóló 983/2009/EU rendelet.

IV.2. Gyógyhatásra vonatkozó állítások

IV.2.1. Mi minősül gyógyhatásra vonatkozó állításnak?

47. Gyógyhatás állításnak minősül az a tájékoztatás, amely az adott élelmiszernek emberi betegségek megelőzésére, kezelésére vagy gyógyítására vonatkozó tulajdonságokat tulajdonít, illetve erre utal.¹⁸
48. A joggyakorlat szerint gyógyítás az egészség helyreállítását célzó tevékenység, az ilyen tartalommal ajánlott terméknek gyógyító hatású terméknek kell lennie. Gyógyhatása annak a terméknek van, amely a betegséget megszünteti, az egészséget helyreállítja, azaz egészségessé tesz. Gyógyhatásnak minősül tehát a nem pusztán egészségvédő, hanem a normál egészségi állapothoz való visszatérést biztosító, egészség-helyreállító hatás.¹⁹ A fentiekén túl, a betegség vagy a **betegség tüneteinek megelőzése, valamint azok kezelése is** gyógyhatás állításnak minősül.
49. Az is gyógyhatás állításnak minősül, ha a kereskedelmi gyakorlat nem közvetlenül a *termékkel* összefüggésben fogalmazza meg állításait, hanem a *termék hatóanyagával, összetevőivel kapcsolatban* ad tájékoztatást a gyógyhatásról, téve ezt oly módon, hogy a reklám, vagy más kereskedelmi gyakorlat egészének az az üzenete, maga a termék bír gyógyhatással.²⁰

IV.2.2. Lehet gyógyhatásra vonatkozó állításokat jogszerűen tenni?

50. Semmilyen körülmények között nem lehet! **Az élelmiszernek tilos gyógyhatást tulajdonítani!**²¹ Ez a tilalom fennáll függetlenül attól, hogy a hatás valós-e vagy sem, illetve, hogy a reklámozó milyen bizonyítékkal rendelkezik állítása igazolására.

Példák tiltott gyógyhatásra vonatkozó állításokra:

- „Segítség lehet a cukorbetegség, a magas koleszterinszint és vérnyomás, valamint egyéb anyagcsere problémák visszaszorításában.”
- „Igazoltan meggátolja a diabétesz kialakulását.”
- „Megvédi a sejteket azoktól a károsodásoktól, amelyek gyulladáshoz és betegségekhez vezethetnek.”
- „Fogyasztható: (...) immunrendszert érintő betegségek esetén.”
- „Lassítja a gyomorrák sejtek sejtosztódását.”
- „Több kutatás is bebizonyította daganat- és vírusölő hatását.”
- „A cukorbetegség tüneteinek – mint amilyen többek között a száraz sebes, fekélyes, felfekvéses bőr – megelőzésére alkalmas.”

¹⁸ 1169/2011/EU rendelet 7. cikk (3) bekezdése.

¹⁹ Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.127/2004/12., VJ/103/2003.

²⁰ [A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsának az Fttv.-vel, Grt.-vel és a Tptv. III. fejezetével, a Gyftv.-vel és az Éltv.-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntései \(2025\)](#) I.M.17.1. pont.

²¹ 1169/2011/EU rendelet 7. cikkének (3) bekezdése.

IV.3. Tápanyag-összetételre vonatkozó állítások

IV.3.1. Mi minősül tápanyag-összetételre vonatkozó állításnak?

51. Tápanyag-összetételre vonatkozó állításnak minősül bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer bizonyos, a táplálkozásra nézve különösen kedvező tulajdonságokkal rendelkezik, azaz

- tartalmaz, vagy
- nem tartalmaz, vagy
- csökkentett mértékben tartalmaz, vagy
- növelt mértékben tartalmaz

energiát (kalóriaértéket), tápanyagot vagy egyéb anyagot.²²

52. A tápanyag-összetételre vonatkozó állítás tehát arra vonatkozik, hogy mit tartalmaz/nem tartalmaz a termék (mentes, szegény stb.), vagy miből van benne több/kevesebb az átlagosnál.

Például:

- „A-vitamin forrás.”
- „30%-kal csökkentett zsírtartalom.”
- „Hozzáadott cukor mentes.”

IV.3.2. Milyen tápanyag-összetételre vonatkozó állításokat lehet jogszerűen tenni?

53. Az 1924/2006/EK rendelet mellékletében található a tápanyag-összetételre vonatkozó állítások és az azokra vonatkozó feltételek.

Például:

„ZSÍRSZEGÉNY

Az állítás, amely szerint az élelmiszer zsírszegény, valamint a fogyasztó számára vélhetően ugyanezzel a jelentéssel bíró bármely állítás csak akkor alkalmazható, ha a termék zsírtartalma nem haladja meg a **3 g/100 g** határértéket szilárd anyagok esetében, vagy a **1,5 g/100 ml** határértéket folyadékok esetében (1,8 g/100 ml a félzsíros tej esetében).”

„CUKORMENTES

Az állítás, amely szerint az élelmiszer cukormentes, valamint a fogyasztó számára vélhetően ugyanezzel a jelentéssel bíró bármely állítás csak akkor alkalmazható, ha a termék cukortartalma nem haladja meg a **0,5 g/100 g**, illetve a **0,5 g/100 ml** határértéket.”

54. A gluténmentes állítás feltételeit a fogyasztóknak az élelmiszerek gluténmentessége vagy csökkentett gluténtartalma tekintetében nyújtott tájékoztatásra vonatkozó követelményekről szóló 828/2014/EU Bizottság végrehajtási rendelete tartalmazza.

²² 1924/2006/EK rendelet 2. cikk 4. pont.

V. Ki viseli a felelősséget a jogsértő kereskedelmi gyakorlatért?

55. Az élelmiszerekre vonatkozó ágazati szabályozás szerint az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásért az a vállalkozó felelős, akinek neve vagy cégneve alatt az élelmiszert forgalomba hozzák, vagy ha ez a vállalkozó nem letelepedett az Unió területén, akkor az élelmiszert az uniós piacra behozó importőr.²³
56. Az Fttv. azonban jóval tágabb körben határozza meg a felelősséget. Minden olyan vállalkozás felelős lehet a fogyasztókat megtévesztő kereskedelmi gyakorlatért, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll (közvetlen érdek-elv). Praktikusan a kereskedelmi gyakorlatért mindazoknak felelősséget kell vállalniuk, akiknek bevétele származik a népszerűsített termékek eladásából.²⁴
57. A joggyakorlat alapján ugyanazon magatartásért több vállalkozás felelőssége is megállapítható lehet.

Például:

A GVH egy konkrét eljárásban²⁵ megállapította együttesen egy magyarországi leányvállalat és a külföldi anyavállalatának felelősségét is, mert a termékeket a magyar fogyasztók online az anyavállalattól vásárolhatták meg (az általa működtetett, magyar nyelven is elérhetővé tett webáruházból), a magyarországi üzletekben eladott termékekből pedig a magyar leányvállalatnak keletkezett bevétele, továbbá a kapcsolódó kereskedelmi kommunikációkat közösen hozták létre és tették közzé.

Adott esetben egy élelmiszerral kapcsolatban megtévesztő állításokat megfogalmazó influenzszer felelőssége is megállapítható lehet (a termék forgalmazójával együttesen), amennyiben a tartalomgyártó véleményvezérnek a termékkel kapcsolatos eladásokból bevétele származik (pl. jutalékot kap az ő kódjával vásárlók után).

²³ 1169/2011/EK rendelet 8. cikk.

²⁴ Fttv. 9 § (1) bekezdés.

²⁵ VJ/51/2022.

VI. Összegzés

58. A jelen tájékoztatóban foglalt tanácsok, javaslatok figyelembevétele segíthet elkerülni azt, hogy az alkalmazott vagy alkalmazni tervezett kereskedelmi gyakorlata megteveszthesse a fogyasztókat. Emellett érdemes lehet már a kommunikáció tervezése során kikérni és figyelembe venni a jogszabályi elvárásokat ismerő személy, szervezet álláspontját, valamint figyelemmel kísérni a GVH mindenkori jogalkalmazói gyakorlatát.
59. A hirdetőknél és az őket segítő ügynökségeknek érdemes lehet kidolgozniuk és kialakítaniuk olyan folyamatokat és ún. compliance programokat, amelyekkel biztosítani tudják, hogy mind a saját munkatársaik, mind az üzleti partnereik megismerjék és megértsék a jogi elvárásokat.
60. Bár a compliance programok fontos része az egyes folyamatokban résztvevők képzése, emellett az is szükséges, hogy a vállalati struktúrára és a működésre szabott monitoring rendszer és riportolási folyamat kialakításával valóban biztosítható legyen a közzétett tartalmak megfelelőségének figyelemmel kísérése és szükség esetén a beavatkozás lehetősége.
61. Nagyon fontos olyan kontrollpontok kialakítása, amelyek segítségével lehetséges az esetleges hiányosságok feltárása, ezen keresztül akár a jogsértések megelőzése és kiküszöbölése, akár azok megfelelő időben történő felismerése, szükség esetén szankcionálása (akár szerződésbontással is).
62. A GVH folyamatosan figyelemmel kíséri a piaci folyamatok alakulását, és amennyiben valószínűsíthetően jogsértő kereskedelmi gyakorlatot észlel – akár piaci jelzés, akár saját észlelése folytán – eljárást indíthat az érintett vállalkozás(ok) piaci gyakorlatának vizsgálatára.

Melléklet

Példák a GVH az élelmiszerekkel kapcsolatos kereskedelmi gyakorlatokat vizsgáló ügyeiből

VJ/68/2009.	VJ/89/2009.	VJ/30/2010.
VJ/82/2010.	VJ/98/2010.	VJ/103/2010.
VJ/9/2011.	VJ/15/2011.	VJ/31/2011.
VJ/56/2011.	VJ/70/2011.	VJ/75/2011.
VJ/96/2011.	VJ/6/2012.	VJ/26/2012.
VJ/52/2012.	VJ/98/2012.	VJ/6/2013.
VJ/12/2013.	VJ/19/2013.	VJ/34/2013.
VJ/36/2013.	VJ/64/2013.	VJ/68/2013.
VJ/69/2013.	VJ/70/2013.	VJ/83/2013.
VJ/92/2013.	VJ/101/2013.	VJ/114/2013.
VJ/10/2014.	VJ/16/2014.	VJ/49/2014.
VJ/50/2014.	VJ/54/2014.	VJ/56/2014.
VJ/60/2014.	VJ/68/2014.	VJ/83/2014.
VJ/102/2014.	VJ/107/2014.	VJ/116/2014.
VJ/7/2015.	VJ/59/2015.	VJ/62/2015.
VJ/69/2015.	VJ/72/2015.	VJ/73/2015.
VJ/95/2015.	VJ/126/2015.	VJ/127/2015.
VJ/130/2015.	VJ/136/2015.	VJ/64/2016
VJ/21/2019.	VJ/35/2020.	VJ/27/2021.
VJ/36/2021.	VJ/37/2021.	VJ/12/2022.
VJ/18/2022.	VJ/2/2023.	VJ/51/2022.

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

www.gvh.hu